

USTAWA

z dnia 2025 r.

o rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁾

W związku z wystąpieniem nowych wyzwań i zagrożeń w sferze bezpieczeństwa państwa, w tym bezpieczeństwa energetycznego, w celu ochrony infrastruktury kluczowej dla obrony kraju położonej w granicach polskich portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, a także w trosce o trwałe umocnienie tych portów jako liderów wśród portów morskich basenu Morza Bałtyckiego, pełniących rolę kluczowych węzłów globalnych łańcuchów dostaw dla Europy Środkowo-Wschodniej, stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. Ustawa określa inwestycje o strategicznym znaczeniu dla rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1796), zwane dalej „inwestycjami strategicznymi”.

2. Inwestycje strategiczne obejmują:

- 1) budowę głębokowodnego terminala kontenerowego w porcie zewnętrznym w Świnoujściu w terminie do dnia 1 lipca 2029 r.;
- 2) modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej jako śródlądowego zaplecza transportowego zespołu portów Szczecin-Świnoujście;
- 3) uruchomienie terminala zbożowego (agroportu) w Gdańsku w terminie do dnia 31 grudnia 2026 r. oraz budowę nowego terminala zbożowego (agroportu) w Szczecinie w terminie do dnia 31 grudnia 2028 r.;
- 4) budowę Portu Zewnętrznego w Gdyni w terminie do dnia 1 lipca 2029 r.;
- 5) budowę Drogi Czerwonej w Gdyni w terminie do dnia 31 grudnia 2030 r.;
- 6) budowę pływającego terminala typu FSRU na Zatoce Gdańskiej w terminie do dnia 1 lipca 2028 r.;
- 7) budowę głębokowodnego stanowiska przeładunku paliw płynnych w porcie w Gdańsku w terminie do dnia 31 grudnia 2027 r.;

¹⁾ Niniejsza ustawa zmienia ustawę z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich, ustawę z dnia 9 sierpnia 2019 r. o inwestycjach w zakresie budowy portów zewnętrznych oraz ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

- 8) budowę terminala instalacyjnego T5 w porcie w Gdańsku w terminie do dnia 31 grudnia 2026 roku;
- 9) budowę nowego alternatywnego dojazdu kolejowego do portu w Gdańsku wraz z nowym mostem przez Martwą Wisłę;
- 10) inne inwestycje niezbędne dla dynamicznego rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

3. „Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku”, przyjęty uchwałą Nr 100 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku” (M.P. poz. 1016), zwany dalej „Programem”, uzupełnia się o inwestycje strategiczne.

Art. 2. Inwestycje strategiczne stanowią cele publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 1077 i 1080).

Art. 3. 1. Właściwy podmiot zarządzający portem o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej koordynuje przebieg realizacji danej inwestycji strategicznej, a w szczególności:

- 1) opracowuje harmonogram przygotowania i realizacji inwestycji strategicznej;
- 2) monitoruje wykonywanie zadań zgodnie z harmonogramem realizacji inwestycji strategicznej;
- 3) monitoruje realizację inwestycji strategicznej oraz rekomenduje działania usprawniające proces jej realizacji;
- 4) sporządza kwartalne raporty z realizacji danej inwestycji strategicznej oraz sprawozdania o postępie realizacji inwestycji strategicznej i przedkłada je ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej.

2. Kwartalne raporty z realizacji danej inwestycji strategicznej są przedkładane w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału kalendarzowego, a sprawozdania o postępie realizacji inwestycji strategicznej są przedkładane na każde żądanie ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej we wskazanym przez niego terminie.

3. Kwartalne raporty z realizacji danej inwestycji strategicznej obejmują w szczególności:

- 1) wskazanie działań, które zostały podjęte i zrealizowane oraz działań, które nie zostały zrealizowane w minionym okresie sprawozdawczym wraz z podaniem przyczyn braku ich realizacji, a także działań które powinny zostać podjęte

w najbliższym okresie sprawozdawczym, w celu zapewnienia realizacji inwestycji strategicznej prowadzonej w danym porcie;

2) daty wszczęcia postępowań administracyjnych oraz terminy wynikające z ustaw dotyczące inwestycji strategicznej prowadzonej w danym porcie;

3) przewidywany harmonogram realizacji inwestycji strategicznej prowadzonej w danym porcie wraz z informacją o stopniu jej realizacji przedstawioną zgodnie z metodyką wartości wypracowanej pozwalającą na kontrolę postępu realizacji projektów w wymiarze zakresu, kosztu i czasu (*Earned Value Management*).

4. Kwartalne raporty z realizacji inwestycji strategicznych podlegają publikacji na stronie internetowej właściwego podmiotu zarządzającego portem o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej w terminie przedłożenia ministrowi.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1796) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) nabrzeże - budowlę morską tworzącą obudowę brzegu akwenu portu albo przystani morskiej, przeznaczoną do postoju i przeładunku jednostek pływających, do celów komunikacyjnych, spacerowych, pasażerskich, przemysłu stoczniowego albo do składowania ładunków, o szerokości nie mniejszej niż 4 metry.”;

2) w art. 3 po ust. 2c dodaje się ust. 2d w brzmieniu:

„2d. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w treści decyzji, o której mowa w ust. 1, może określić dodatkowy warunek dotyczący konieczności zbycia przez podmiot, o którym mowa w ust. 2, określonej części mienia lub zmiany celu gospodarczego użytkowania wieczystego oraz termin spełnienia warunku.”;

3) w art. 3b:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w treści decyzji, o której mowa w ust. 1, może określić dodatkowy warunek dotyczący w szczególności konieczności zbycia przez podmiot, o którym mowa w ust. 3, określonej części mienia lub zmiany celu gospodarczego użytkowania wieczystego oraz termin spełnienia warunku.”;

b) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. W przypadku uzyskania statusu podmiotu dominującego, o którym mowa w ust. 1, z naruszeniem ust. 1 albo pomimo odmowy udzielenia zgody na uzyskanie statusu podmiotu dominującego, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się, że umowa użytkowania

wieczystego jest wykonywana przez podmiot, w stosunku do którego uzyskano status podmiotu dominującego, z naruszeniem prawa, a właściwy organ żąda rozwiązania prawa użytkowania wieczystego przed upływem ustalonego okresu stosownie do art. 240 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 i 1172) w odniesieniu do nieruchomości położonych w granicach portów i przystani morskich. Przepisy art. 33 ust. 2 i 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 1077 i 1080) stosuje się odpowiednio.”;

4) w art. 3d w ust. 6 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, 2337 i 2339 oraz z 2023 r. poz. 326 i 1285)”;

5) w art. 4 w ust. 7 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2023 r. poz. 344 i 1113)”;

6) w art. 4b:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Podmiot zarządzający może żądać rozwiązania umowy użytkowania wieczystego nieruchomości lub jej części, położonych w granicach portu lub przystani morskiej, przed upływem ustalonego okresu stosownie do art. 240 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, w przypadku gdy dla inwestycji o strategicznym znaczeniu dla rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 2025 r. o rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U....) wydana została prawomocna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 527 i 680) a w liniach rozgraniczających teren tej inwestycji znajdują się nieruchomości lub ich części, które są niezbędne do przygotowanie i realizacji inwestycji. Przepisy art. 33 ust. 2 i 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami stosuje się odpowiednio.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy ust. 1 i 1a stosuje się odpowiednio do prawa użytkowania wieczystego nabytego w inny sposób niż w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.”,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli dla inwestycji o strategicznym znaczeniu dla rozwoju portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 2025 r. o rozwoju portów morskich o podstawowym

znaczeniu dla gospodarki narodowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U....) wydana została prawomocna decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w liniach rozgraniczających teren tej inwestycji znajdują się nieruchomości lub ich części stanowiące nadbrzeże, podmiot zarządzający może wystąpić z wnioskiem o wywłaszczenie tych nieruchomości lub ich części w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 9 sierpnia 2019 r. o inwestycjach w zakresie budowy portów zewnętrznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1852 oraz z 2025 r. poz. 409) w art. 1 w ust. 4 w pkt 2 w lit. a po wyrazach „w art. 2 pkt 4” dodaje się wyrazy „i 9”.

Art. 6. W ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2025 r. poz. 825, 1014 i 1080) w art. 630 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. W zakresie nieruchomości położonych na terenie portu morskiego o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje właściwy dyrektor urzędu morskiego, z zastrzeżeniem, że podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku jest również podmiot zarządzający tym portem.”.

Art. 7. 1. Rada Ministrów, w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dokona zmian w „Programie rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku”, zgodnych z niniejszą ustawą.

2. Rada Ministrów dokona przeglądu postanowień innych rządowych programów infrastrukturalnych oraz zapewni ich dostosowanie do zmienionego Programu nie później niż w terminie jego przyjęcia.

Art. 8. W terminie 30 dni od dnia przyjęcia przez Radę Ministrów zmienionego Programu minister właściwy do spraw gospodarki morskiej przedstawia Sejmowi pisemne sprawozdanie, w którym zawarte zostaną w szczególności:

- 1) aktualny stan realizacji inwestycji strategicznych zawartych w zmienionym Programie;
- 2) aktualny harmonogram realizacji inwestycji strategicznych zawartych w zmienionym Programie;
- 3) informacja o zagrożeniach dla realizacji zmienionego Programu wraz z propozycją przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Art. 9. 1. Rada Ministrów przedkłada Sejmowi sprawozdanie z realizacji zmienionego Programu za rok poprzedni w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.

2. Pierwsze sprawozdanie z realizacji zmienionego Programu Rada Ministrów przedkłada Sejmowi za rok 2026.

3. W przypadku wystąpienia okoliczności zagrażających terminowej realizacji inwestycji strategicznych zawartych w zmienionym Programie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w terminie 30 dni od dnia ich wystąpienia, przedstawia Prezesowi Rady Ministrów oraz Sejmowi pisemną informację w tej sprawie wraz z podjętymi i proponowanymi działaniami naprawczymi.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.